

שרשראות ייצוגים

הגדרת המושגים בכלי:

משימות

הן הנחיות לביצוע שנתנה המורה לתלמידיה (מבחן, עבודה, שיעורי בית, תוצר פרויקט וכדומה, בכיתה או בבית).

ביצוע

הוא הדבר שהתלמיד עשה לאור המשימה.

משוב

הוא תגובה כתובה שניתנה לתלמיד על עבודתו.

משימות, ביצועי תלמידים ומשוב הינם חלקים שונים של אותו תהליך מחזורי – המורה נותנת משימה, התלמידים מבצעים אותה ואז היא כותבת משוב, וכן הלאה.

כייצוגים, כל אחד מהם ממקד את תשומת הלב בהיבט אחר של התהליך, וניתן לנתח כל אחד מהם בנפרד.

הפעם אנו מציעים לעסוק בתמונה הגדולה יותר, ולהתנסות בהתבוננות ובניתוח שלושת החלקים הללו יחד.

התנסות כזו מאפשרת תובנות הקשורות לרצף התהליך ההוראה-למידה.

לפני שמתחילים:

1 שלב

בחירת הייצוגים לניתוח

- בוחרים ייצוגים משני סוגים לפחות; כדאי להביא מספר דוגמאות לביצועי תלמידים ולמשוב.
- ניתן להתחיל בכל אחד מהייצוגים (משימה/ביצוע/משוב) בהתאם לסוגיה ולמיונות הייצוגים. לדוגמה, אם נרצה לבחון עיצוב משימות לאור משובים נוכל להתחיל ממשוב ולראות איך התובנות העולות ממנו עיצבו את המשימה הבאה.
- אפשר להתמקד בחלק אחד מהמשימה (סעיף בעבודה או שאלה במבחן) ולבחון אותו בכל הייצוגים (במשימה, בביצוע ובמשוב).

2 שלב

תיאור וניתוח

- הניתוח יתבצע בעזרת השאלות בעמוד הבא. ניתן להתייחס לכל השאלות או לבחור שאלות ספציפיות הרלוונטיות לסוגיה.
- תהליך הניתוח לא חייב להיות לינארי. לדוגמה, ניתן לנתח את המשימה, ואז את התוצר ולחזור שוב למשימה עם תובנות חדשות.
- כדאי להפריד את החשיבה על מטרות המשימה ממאפייני המשימה, כיוון שהמטרות משפיעות על הניתוח. יש לברר את המטרות עם המורה שהביאה את הייצוג, או בהיעדרה לשער מה הן.
- על מנת להתחקות אחר ההיגיון של המורה או התלמיד אנחנו מציעים להתנסות במשימות או בכתיבת המשוב. כך לדוגמה, אחרי ניתוח המשימה כדאי להקדיש זמן לפתרונה באופן מיטבי, ורק אז לבדוק את ביצוע התלמידים.

3 שלב

תכנון הצעדים הבאים

בשלב זה נחשוב על התובנות שעלו בניתוח: פערים בין הייצוגים השונים ואולי אף בתוך הייצוגים (לדוגמה, בין מטרות לבין עיצוב המשימה) ועל כיווני פעולה אפשריים (לתכנן יחידת הוראה חדשה, לתת משוב שונה, לעבוד באופן ממוקד עם תלמיד או עם קבוצת תלמידים או לתכנן אחרת משימות).

תובנות בעקבות ניתוח שרשרת ייצוגים

אילו פערים זיהינו בין המטרות לייצוגים שבחנו?

אילו פערים זיהינו בין הייצוגים השונים?

מה ניתן ללמוד מפערים אלו?

אילו דפוסים או קשרים זיהינו בין המטרות לייצוגים שבחנו?

אילו דפוסים או קשרים זיהינו בין הייצוגים השונים שבחנו?

מה ניתן ללמוד מדפוסים וקשרים אלו?

איך נפעל בעקבות ניתוח השרשרת?

(ניתן להתייחס לעיצוב משימות, לבניית יחידת ההוראה הבאה,

למשוב לתלמידים)

מטרות

מה המורה רצתה להשיג?

מה מטרות המשימה? במונחים של ידע – מה אני רוצה שהתלמיד יכיר, ידע או יבין?

מיומנויות – מה אני רוצה שהתלמיד יתרגל, ישכלל או ירכוש?

רגשי ערכי – אילו ערכים אני רוצה לקדם?

ביצוע

כיצד התלמידים ביצעו את המשימה?

• כיצד התלמיד התמודד עם המשימה, ומה ההיגיון שהנחה אותו?

• מה התלמיד לא הבין ומה לא הצליח לעשות?

• מה התלמיד הבין ומה הצליח לעשות?

• באיזו מידה התלמיד ענה על מטרות המשימה (תוכן, מיומנות וערך) ואילו מטרות אחרות השיג?

אם בחנו מספר תוצרים:

• האם ניתן לזהות דפוס חוזר משמעותי, מהו?

• מה ההבדלים העיקריים בין התוצרים?

• כיצד ניתן להסביר את הדפוסים או את ההבדלים שמצאנו?

משוב

איך המורה הגיבה לביצועי התלמידים בהתייחס למשימה?

• לאילו מטרות מתייחס המשוב? האם הוא ברור וממוקד?

• מה אנחנו חושבים שהתלמיד יבין מהמשוב?

• אילו דוגמאות והמחשבות המשוב מכיל?

• האם המשוב מעשי? אילו הצעות מקדמות הוא מציע לתלמיד?

• האם ובאיזה אופן המשוב מבטא התייחסות אישית והקשבה לתלמיד?

משימה

איזו משימה היא תכננה לשם כך?

• האם המשימה כוללת הנחיות ברורות ומפורטות? • מה המשימה דורשת מהתלמיד?

ידע – מה התלמיד צריך לדעת כדי להצליח לענות עליה? מיומנות – מה התלמיד צריך לדעת לעשות כדי להצליח לענות עליה?

רגשי ערכי – מה התלמיד אמור לבטא כדי להצליח לענות עליה?

• מה יכול לאתגר את התלמידים במשימה?

• באיזה אופן כל חלקי המשימה תומכים במטרה?

• האם ובאיזה אופן החלקים השונים בנויים זה על זה?